

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kurczaparti-utca 31. szám,
hova a lap szellemi részét
illető közlemények, előfizetési
pénzek is küldendők.

SZENTESI LAP

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Hirdetések árát

valamint nyilt-terti közleményeket kiadó-hivatalunk méret szerint olcsón számít.

Egyes példányok kaphatók: nyomdánkban, Stark N. és Untermüller E. könyvk.-ben számonként 5 krért. Kéziratok vissza tartatnak.

Megjelenik hetenként háromszor:
vasárnap, szerdán és pénteken
a kora reggeli órákban.

Szerkesztésért felelős:
SIMA FERENCZ.

Lapunk megrendelhető:
a kiadó-hivatalban és lapkihordóink útján
kik az előfizetési pénzeket is felvehetik.

Hosszu orral.

Bánffy megjött Bécsből. S amilyen föl-fuvalkodva ment oda, olyan hosszú orral balgott vissza szegény.

Még azon a napon is, mikor megjelent a képviselőházban a bécsi ut eredményével a hatalmas ur, szörnyű dolgokat sugdostak a mamelukok.

Beszélték, hogy a király a legmesszebb menő fenytékek alkalmazását rendelte el a rakoncátlanok ellenék megregulázására,

Suttogták, hogy Bánffynak már a zsebében van a szájkosár, amelyet a házszabályok módosítása után késedelem nélkül ráilleszt a lármázók ajakára.

Híresztelték, hogy a képviselőházi elnökségnek szigorúan kötelességévé tétetik a szó-lászabadság erőszakos korlátozása. Anélkül, hogy újabb tanácskozási szabályokat alkotnának, az elnökség egyszerűen megvonja a szót az ellenzéki szónokoktól, mihelyt a legkisebb ürügyet szolgáltatják rá. S mentől nagyobb lesz a vihar, annál inkább fokozódik az elnökség hatalmaskodása.

Ijesztettek azzal, hogy éjjel nappal ülészenzi fog a képviselőház, amíg fizikailag végkép ki nem merül a számban csekély ellenék; amely folyton kénytelen helyt állani míg a kormánypárt fölvaltva rukkolt be „szolgálati telre.”

A legnagyobb mumus pedig az volt, hogy Bánffy fölhatalmazást kapott a koronától az országgyűlés fölsozlatására. Szeptemberben tehát új választások lesznek, még pedig olyanok, hogy az ellenzéket úgy kiirtják, hogy hirmondó sem marad belőle.

Az ellenék kaczagva hallgatta ezt a sok badarságot; a miniszterelnök pedig kedvetlenül sugott-bugott a bizalmasaival.

Csakhamar köztudomásra jutott aztán, hogy szegény Bánffy még rosszabbul járt, mint a mesebeli vajudó hegy. Mert az hosszas nyögés után legalább szült egy egerecskét; de jó Bánffy Dezső hosszu orrnál egyebet nem hozott haza Bécsből.

Megmagyarázták odafönt a kegyelmes urnak, hogy nem okos dolog a hurt tuságosan feszíteni. Az erőszakoskodás ideje immár lejárt; s ma inkább mint valaha, áll az a szabály, hogy: „Többet ésszel, mint erővel.”

Parancsot kapot tehát ő excellenziája, hogy: „ha evett, igyék rá.” Ha háborut csinált, próbáljon békét kötni. Ha nem tűrik a sajtószabadság alkobzását, akkor hátráljon meg. De mindenesetre állítsa helyre a parlamenti békét és biztosítsa a tanácskozások rendes menetét.

Már most Bánffy vagy képtelen teljesíteni a parancsot, s akkor majd alkalmasabb

emert állítalak a helyére; vagy — beadja a cerekát. Harmadik eset nincs.

Bizony száználmas egy helyzet, mikor épen annak esik porba a pecsenyéje, aki elbizakodottan nyargal a magas paripán.

Ha alkalmunk volna rá, ki is fejeznék ő nagyméltóságának legmélyebb részvétünket. De hiszen odafönt úgy is siránkoznak a jó mamelukok — mindnyájunk helyett.

Katholikus autonómia.

A katolikus autonómiai szervezkedés ügyében megindult mozgalom talán sehol sem folyik olyan csöbadesen, izgalom és szenvedély nélkül, mint nálunk.

Ennek a feltűnő jelenségnek több oka van.

Az egyik: népünk páratlanul higgadt temperamentuma, mely — köztudomás szerint — még a politikai természetű választásoknál is kizár minden erősebb hullámverést.

A másik ok: a kormánypárt tehetetlensége; amelynek tudatában a hivatalos körök nem merik megkockáztatni a választásba való beavatkozást, jól tudván, hogy itt a dróton rángatható mameluk-jelöltek számára nincs talaj.

A harmadik ok: a helyi sajtó tartózkodása; ami abban találja magyarázatát, hogy a helybeli lapok szerkesztősegeinek tagjai véletlenül mind oly férfiak, akik nem tartoznak a róm. katolikus egyház kötelekebe; s így a katolikus autonómiai szervezkedésbe, mint tisztán felekezeti ügybe való bele-szólásuk amily jogtalan, ép oly tapintatlan és helytelen beavatkozás lenne.

Részünkről az eddig elfoglalt tartózkodó állapontunkat most sem akarjuk elhagyni; de kötelességet vélünk teljesíteni, midőn katolikus polgártársaink figyelmét föl hívjuk egy cikkre, mely teljesen illetékes helyről, Hock János országgyűlési képviselő, az „aranyhajó” római katolikus pap tollából a „Magyarország” hasábjain megjelent; s mely méltó arra, hogy minden római katolikus atyánkfia a lelkébe vésse és az autonómiai választásnál zsinór-mértékül vegye.

Hock János magvas cikke a többi között a következőket mondja:

A mily örömmel üdvözöljük az autonómikus mozgalmat, épp oly aggodalommal nézzük fenyegető veszedelmeit. Mert ez a küzdelem is csak addig nemes és lélekemelő, míg elvek és eszmények körül folyik. Mihelyt azonban átcsap a szemeletes érdekek terére és a politikai pártszempon-toknak inficiált elemet oltják bele, egy új ragálnak mérgegyagát viszszük bele a magyar köz-életbe.

Nem a megindult küzdelem arányait kifogásolom, minden születés csak vajudásból származhatik. Az igazság ösztönének, a mely ott szunynyad a tömeg lelkében, mindig az erők összecsapa-pasából kell előtörnie, mint a kovától a szikrá-nak. Ez a kérdés megérdemli, hogy belevigye a tömeg minden érdekfűződését. De ez a küzdelem sohase lépjen le az eszméknek színvonaláról a pártérdekeknek kicsinyes állapontjára.

A választási jelenségek, sajnos, nem nyugtathatnak meg. Nem a küzdelem hevét és erejét kifogásolom, hanem annak irányzatait. Kiélesedett politikai ellentétek lépnek szembe egymással, s beleviszszük autonómiai választásunkba is annak

a harcmodornak a szomorú példáit, a melyeket a liberális választások szabadalmainak tekintettünk. Egyfelől a hatalmi presszió bontja ki minden erejét másfelől a szenvedélyeket mozgósítja, hogy ott vegye a fegyvert, a hol találja. Csoda-e, hogy ily kölcsönös feszültségekből váratlanul törhet elő a villám, és pusztító erejével egy virágzásnak induló életet törhet össze?!

A választásoknak csak egy irányadó szempontja lehet. Jó katolikus és jó magyar-e a jelölt? E tulajdonságait vigye a kongresszusba s hagyja a küszöb előtt politikai pártállásának minden súly érdeket, mint az igazhívő mozlim a papucsát a mecset előtt.

A ki igazán akarja az autonómiát, az nem fog ürügyet szolgáltatni a kormánypártnak, hogy a magyar katolikusok jogos törekvését ismét elnémithassa. Mert jól jegyezzük meg, hogy a kormány csak a legfelsőbb kényszer nyomásának engedve ment bele a kongresszus összehívásába, a melynek évtizedek óta kerékkötője volt. Nincs is egyéb vágya, mint tulzó követelésekké a mozgalmat diszkreditáltatni, hogy rámutathasson azután az önkormányzat lehetetlenségére.

Mint a kimerült utast az éhes farkasok, úgy kíséri figyelemmel az egész választási mozgalmat. Ott ólalkodik nyomukban, s csak azt várja, hogy megboltonjunk és elesünk. Az óvatosságra tehát sohasem volt talán nagyobb szükségünk, mint éppen most, a kezdetnek kezdetén.

Különben is nagy akadályokkal kell megküzdenünk, ha autonómiánkban a jogos egyházi érdekeknek kielégítését a nemzeti szempontok teljes érvényesítésével akarjuk összhangba hozni. A leg-főbb kegyuri jog mellett a görög egyház féltékenysége; a magyar kormány kapzsisága mellett a szentszék aggodalma; s mind meg olyan nehézségek, a melyek kiszámíthatatlan akadályokat fognak gördíteni a kongresszusi munkálatok elé.

Ha ehhez még a pártszenvédeley tűzét is beleviszszük a szervezkedési munkálatokba, akkor még a katolikus elemet is részekre tördeljük, s az eszmék piederstáljáról lecsuszunk a napi politika posványába. Évtizedek óta táplált reményeinket teszszük tönkre. Dugába dől az utolsó kísérlet, s gyengeségünkől új erőt fog meríteni a kimeletlen radikalizmus.

Csunya korteskedés.

A korteskedés általában nem tartozik a rokonszenves dolgok közé, de határozottan csunya, izléstelen és visszataszító, ha az ember a saját érdekében uzovalja.

Ezt cselekszi pedig Kutas Bálint, a törökszentmiklósi reform. atyafiak lelkipásztorja, aki föltette magában, hogy Filó János örökébe lép; s ennek az elhatározásának a megvalósításán több buzgósággal, mint szerénységgel fáradozik.

Az öreg Filó teteme még jóformán ki sem hült, s Kutas Bálint már itt volt és szorgalmasan kinálgatta magát.

Azután következett a korteskedés vastagabb része: a versenytárs ócsárlása.

Mihelyt ugyanis észrevették Kutas Bálint emberei, hogy a közönség tekintélyes része Zoványi Jenő tiszaföldvári lelkész jelöltsége körül csoportosul: nyomban leszedték Zoványiról a keresztvizet.

Először azt hazudták, hogy Zoványi — zsidó volt. Hiszen nem szégyen zsidónak születni, de nem is a születését hányták Zoványinak a szemére, hanem azt, hogy hitehagyott. Mikor ezt a ráfogást magán uton megczáfoltuk, akkor a rossz nyelvek új jelszót pengettek, azt mondván, hogy Zoványi katolikus kispapból lett hitehagyottá. Mikor aztán a kezeink között lévő keresztlevél alapján a tekintélyesebb egyháztagok meggyőződtek, hogy Zoványi rom katolikus atyától ugyan, de református anyától született, reformátusnak kereszteltetett, ugyanazon valóságban neveltetett és így szó sem lehet hitehagyottságról, akkor megpróbálták csalárd életét gyanúsítani. De ez már akkora alávalóság volt, hogy nem merték forszírozni, hanem csakhamar más fogáshoz nyultak.

Előbb Kutas Bálint kinyomatott és szétosztott egy prédikációját, ezzel kijátszván az egyházi törvényeknek azt a rendelkezését, mely — a lelkészválasztást meg akarván óvni a vásári versenytől — tiltotta az ugynevezett próbaszónoklatot.

De ez hagyján. Hanem most terjesztnek egy „A jánló szó za”-ot, amelyben 19 törökszentmiklósi férfi és asszony az egekig magasztalja és kézzel-lábbal ajánlja a szentesieknek Kutas Bálintot. Válasszuk meg, őt — így szólnak hozzáik a derék atyafiak — „habár ők veszteségzettel és igaz fájdalommal bocsátanak el körükből.”

Hát nagyon szépen köszönjük a tisztelt atyafiak szives tanácsát; de amint eddig nem kértünk, úgy ezután sem kértünk belőle. Hála istennek, tudunk mi a magunk lábán járni és nem szorultunk rá a törökszentmiklósi atyáskodására.

Különben, ha már olyan nagyon érdeklődnek a szentesi papválasztás iránt, ámbátor még nincs itt az ideje az erről való beszélgetésnek, mégis elmondjuk nekik röviden, hogy miért nem fogadjuk meg a tanácsukat?

Nem fogadjuk meg először azért, mert nekünk szentesi reformátusoknak, p e c s o v i c s pap nem kell. Van itt pecsovicus úgy is elég, s van velük bajunk és vesződségünk több a kelletténél. Nem ettünk hát nadragulyát, hogy önként szaporítsuk a számukat. Már pedig arról biztos tudom a s u n k van, hogy Kutas Bálint — akár hogy dicsőítik is a törökszentmiklósiak — inkarnátus pecsovicus, aki a Tisza Kálmánokra és Bánffy Dezsőkre esküszik.

Szinte hallani véljük már, hogy az egyházi térre nem szabad átvinni a politikát. De ugyan mondják meg a tisztelt kormánypárti urak, hogy van-e egy talpalatnyi tér ebben az országban, ahová ők be nem hurczalják a politikai szenvedélyeket? S nemhogy papnak, de harangozónak megválasztásának-e olyan férfit, aki nem az egyedül ödvözítő kormánypárt szekerét tolja? . . . Egyébiránt mi, amikor azt mondjuk, hogy pecsovicus pap nem kell, nem a merev pártszempontokat állítjuk előtérbe. Mert szívesen megválasztanánk mi olyan embert is, aki nem tartozik a függetlenségi és 48-as párthoz; csak független gondolkodásu hazafi legyen. De aki mameluk, az se testünknek, se lelkünknek nem kell; papnak annál kevésbbé, mivel épen a papi állás az, amely ezer módot és alkalmat ad arra, hogy a nép elkölse politikailag megmételtyeztesék.

Nem fogadjuk meg továbbá a törökszentmiklósiak tanácsát azért, mert nekünk olyan pap, aki a kormány egyházpolitikáját támogatja — nem kell. Hiszen már maguk a reform. egyházi főhatóságok is tudatára jöttek annak, hogy a kormány által teremtetett egyházpolitikai törvények épen nekünk, reformátusoknak ártottak legtöbbet és tönkretétellel fenyegetik egyházunkat. Kutas Bálint pedig lelkes híve az egyházpolitikai törvényeknek. Hát csak örüljön nekik, de — ne itt Szentesen.

Nem fogadjuk meg a törökszentmik-

lósiak tanácsát azért sem, mert mi szeretünk békeességben, atyafiságos egyetértésben élni a többi vallásfelekezettel. Kutas Bálint pedig talán nem is annyira buzgó, mint inkább fanatikus pap, aki csakhamar földulná itt azt a barátságos jóviszonyt, melyben emberemlékezete óta a más vallású lévő atyánkfiaival, s különösen katolikus polgártársainkkal élünk; s amely jóviszonyt mi föl nem aldozunk sem a törökszentmiklósiak kedvéért, sem a Kutas Bálint jóvoltáért.

Nem hat meg bennünket a törökszentmiklósiaknak az az érvelése sem — amelyet pedig erősen hangsúlyoznak — hogy Kutas Bálint szentesi születésű. Hiszen tessék csak végig nézni az itteni pešovics táboron, például a vármegyei tisztikaron; itt születettek azok is majdnem mindnyájan a Kurczaparton, ennek a népnek a hátán emelkedtek föl; s ugyan van-e a szentesi népnek ádázabb és konokabb ellensége, mint azok a tisztelt urak?

De nem fogadjuk meg a törökszentmiklósiak tanácsát már csak irántuk való barátságból sem. Hiszen úgy földicsérik, olyan drága kincsek tűntetik föl Kutas Bálintot, hogy valóban bámulatra méltó az önzetlenség, amelylyel le akarják mondani.

Ekkora áldozatot nem kívánhatunk, de el sem fogadjuk tőlük. Ha csakugyan olyan kiváló férfú és olyan értékes kincs Kutas Bálint, amelyennek lefestik, akkor pogányság volna elválasztani hiveitől, akik oly nagy lelkesedéssel bálványozzák.

Dehogy tesszük, dehogy tesszük. Tartásuk meg, jó atyafiak, a kitűnő pásztorukat továbbra is. Minket pedig hagyjanak sorunkra. Isten segítségével majd csak boldogunk mi is valahogy.

Országgyűlés.

Herczeg Ferencz hétfőn igen haragudott. Rakovszky István, a beszédnek elején ugyanis foglalozott vele és elítélte őt azért, mert politikai pozíciójára való hivatkozással megtagadta Bartha Mihós kegyelmi kérvényének az aláírását.

A keddi ülésben aztán Herczeg a napirend előtt megkísérelte a moskodást, de az nem sikerült neki.

A Herczeg-Bartha ügy után a Ház áttért a czukorpremiáról szóló törvényjavaslatra. Elsőnek Lepsényi Miklós állott ki, hogy alapos kritikát gyakoroljon a czukorjavaslat felett. Valljuk meg, hogy a néppárt e vérmes tagja felülmúlt minden várokozást. Azt hitték róla, hogy szokása szerint vihart fog provokálni szuró megjegyzéseivel, de a hiszen alaptalannak bizonyult. Lepsényi megmutatta, hogy tud ő nyugodni, parlamenti modorban tárgyalni és hogy bátast erjen el, arra a vihar nem okvetlenül szükséges.

Beszéde kezdetén gúnyosan aposztrófolta a többséget:

— Miért hallgatnak önök? Miért nem igyekeznek meggyőzni bennünket, hogy a javaslat szükséges és hasznos?

Miután beszélt a többi kötelességeiről, így folytatta:

— Végre is mi nem lehetünk oly gyors felfogásúak, mint önök, kik közül nem egy orvosi bizonyítvány alapján került be a Házba . . .

Balfelel nevettek, a kormánypárt pedig méltatlankodva dűnmögött. Lepsényi aztán hosszasan foglalozott Chernel beszédével s azt konstátálta, hogy a kormánypárt bár rossznak és károsnak tartja a javaslatot, mégis megszavazza.

Sima Ferencz itt hangosan elkaczagta magát és megjegyezte:

— Nem szavazzák meg! Nem jutnak odaig! Negyed egyig szónokolt még Lepsényi; aztán előhuzott a zsebéből egy határozati javaslatot és hozzáfogott annak megindokolásához.

Jobbfelel dűhösen jegyezték meg:

— No tessék!

— Te is, fiam Brutus!

De Lepsényi nem hederített a méltatlankodókra, beszélt tovább és benyújtotta határozati javaslatát a börzeadó behozatala, a földadó loszállítása és a javaslat tárgyalásának addig való felfüggesztése iránt, amíg ez adonemokról intézkedés nem történik.

A néppárt zajosan megjelente katonáját és szívesen gratulált neki. Szilágyi pedig őt percze felfüggesztette az ülést.

Szünet után egy nemzeti párti állott a harczonalba.

Blaskovich Ferencznek hívják.

Három szempontból tárgyalta a javaslatot. Először: mennyiben használ a mezőgazdaságnak? Másodszor: nincsenek-e sokkal égetőbb ügyeink, mint a czukorpremiúm? Harmadszor: bizhatik-e a Ház a kormányban? Az első kérdésre a választ kénytelen adni, hosszas fejtegetés és bizonyítás után, hogy nem használ. A másodikra: bizony vannak sokkal égetőbb kérdések. A harmadikra azt, hogy a kormány iránt való bizalmatlanságra alapos okok vannak. Ezek alapján nem fogadta el a javaslatot.

Szerdán feszült várakozással ment mindenki a képviselőházba. Mit hozott Bánffy Bécsből? Ez volt az általános kérdés. Mikor az elnöki bejelentések után Nyogre László jogzó Bánffy Dezső báró miniszterelnököt hívta föl a szólásra, oly csend volt a teremben, mint amilyen csak a legfontosabb politikai enuncziációk alkalmával szokott lenni. A dolog vége nagy csatlós lett: a miniszterelnök az új parlamenti palota építéséről szóló jelentést terjesztette a Ház elé.

Még egy kis incidens előzte meg a czukorpremiúmot. Hentaller Lajos személyes kérdésben szólt föl, és Herczeg Ferencz keddi kijelentésére odanyilatkozott, hogy ő a Magyarországból értesült Herczegnek a „politikai pozíció” tárgyában tett nyilatkozatáról; és ezt Herczeg Ferencz akkor czáfolatlanul hagyta.

A czukorpremiúmhöz ötven szólottak. Berger Ignác higgadt, csendes beszéde után Mezőssy Béla, a függetlenségi pártnak nagyteljeségű tagja mondott oly szakszerű, beható beszédet, hogy arról maga a pénzügyminiszter is a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott.

Szentiványi Árpádnak beszédét a nemzeti párt nagy lelkesedéssel fogadta. Lukács Gyula erős, radikális hangu felszólalása egy ízben magára vonta az elnök rendreutasítását.

Az ülés végén Hock János beszélt és mint rendesen, beszéde most is gyújtó, fölvilanyozó volt. Zajosan megjeleneztek, a mikor a gazdaközöséget úgy tüntette föl, mint a kormány politikai kudarcának villámhárítóját. Feltűntelte a czukoradó-javaslat összefüggését a sajtószabadság elleni támadással és odakonkludált, hogy a politikai helyzetet egyedül a 16. §. visszavonása képes szánalni.

Voltak, a kik az ülés végére várták a „meglepetéseket”, azonban csak Szilágyi jelentette ki, hogy a tárgyalást a csütörtöki ülésen folytatják.

Helyi és vegyes hírek.

— **Tisztújítások.** A városnál üresedésben lévő arvaszéki ülnöki állás betöltése végett f. hó 10 én, hétfőn tisztújításokat tart a vármegye alispánja.

— **Pályázat eredménye.** A városi arvaszéki ülnöksége a következők pályáztak: Gálffy Sándor h. közpénztárnok, Dömsödi József vármegyei közigazgatási gyakornok és Csergő Sándor joghallgató.

— **Kötőzködés?** Félhivatalos részről azt uságotják, hogy a helybeli iparosoknak a vendéglő-építésre vonatkozó íráos nyilatkozata „nem egészen határozott formában” van írva, úgy hogy csak az állítólagos hiány „helyrehozása után lesz velük a vállalati szerződés megköthető.” Kötőzködés akar ez lenni, vagy csak kőszá hir az egész? Mert mi úgy tudjuk, hogy a kérdéses nyilatkozat az illetékes tényezőkkel folytatott tárgyalás közben szövegeztetett, s akkor nem tételtett ellene semmi kifogás. Különben csakugyan van ott egy kis hiba a kréta körül, de nem az iparosok nyilatkozatában, hanem másutt. Hogy miben áll az, majd elmondjuk a jövő számban.

— **Tandij a főgimnáziumban.** A vallás és közokt. miniszterium f. é. július hó 2-án 34.987. sz. a. kelt rendelkezéssel a szentesi m. kir. állami főgimnáziumban az 1897/8 tanév kezdetétől fogva a tandiját 30 frtban, a felvételi díjat 4 frtban és a tandij elengedések százalékát 20 ban állapította meg.

— **A szentesi mezőgazdasági és ipari hitelszövetkezet** lapunk utján figyelmzetteti a közönséget, hogy az aratási idő beálltával előforduló tűzkár elleni biztosításokat hivatalos helyiségében is (Kóhn Gábor-féle ház) elfogadja. A szövetkezet az egyleti tagoknak tetemes díjkezdvényeket nyújt. Az érdeklődőknek szívesen szolgál felvilágosítással az intézet személyzete.

— **Színészet.** Kedden — Reviczky Etel jutalmául „A piros bugyelláris” ment. A jutalmazottat kilépése alkalmával virágzapporral, szünni nem akaró tapsal és éljenzéssel fogadták. Kapott egyptár igen diszes csokrot, virágkosarat és — ajándékot is. Az óvációk az egész előadás alatt folyton ismétlőd-

tek, amire Reviczky Etel igazán rászolgált, mert Török biróné szerepében olyan tű rőlpattant szerepetreméltó menyecskét produkált, amilyen párját ritkítja; gyönyörű dalaival pedig mindenkit elragadt. Viola egészen jó Csillag őrmester volt, bár szerepének drámai részét éppen a legkisebb jelenetekben egy kicsit — elejtette. Kitűnő vén huszár-kápiárt formált Liptai, mintha csak neki írta volna a szerző ezt a hálás kis szerepet. Mint hasonló szerepekben mindig, most is jóízű alak volt Bessenyei (Török biró) és igen jól játszott a szépen énekelte Nógrádi (Kóza Gyurka.) Nagy derűtséget kellett Szelényi Emiliának (Suták Kata), Ferenczi (Pennás) és Irmái (Hájás.) Egyáltalában az egész előadás a leg-sikerültebbek közé számítható. — Szerdán a szakadós eső dacára előadták „Az államtitkár”-t, persze, kis-számú közönség előtt. Tudósítónk jelentése szerint derekasan kitett magáért Palágyi (államtitkár), újból bebizonyította, hogy első rendű tagja a társulatnak. Ferenczi (Bouquet) ügyes mókáival zajos derűtséget keltett. Igen jó volt Bessenyei (Lambertini) Szelényi Emília (Mariolenés) és Góóz Aranka (Gilbert). Altalanos tetszésben részesült N. Bodrogi Lina (Susanne) akinek művészi színvonalát a játékában — sajnálatunkra — ritkán gyönyörködhetünk. — Csütörtökön jótékonycselekedte a kedves zenéjű „Koldus diák” került színre. Erre vonatkozó referendáinkat a jövő száma hagyjuk.

— **Baleset munka közben.** Czákó Imre kistőkei tanyáján egy ló megrugta Tóth Sándor 8 éves cseleddét. A kis fiú súlyos sérüléseket szenvedett; most élet-halál közt fekszik a városi kórházban.

— **Tolvajlás.** Kiss Mihály a múlt hóban kutat ásott Aradi Imre kistőkei tanyáján. Egyszer csak rémülten vette észre, hogy a munkához való szerszámait valami élelmes jómadár elpakolta a kut mellől. Jelentést tett a csendőrségnél s kérte a tettes kinyomozását. Két csendőr hosszas kutatás után megtalálta az ellopott tárgyakat Aradi Szilárdnál. Aradi beismerte a lopást s most a kir. járásbírósg fogja neki megmagyarázni, hogy mi az a „másé.”

— **Veszedelemes állatbetegség.** Kálmán Gergely mucsbáti 25. szám alatti tanyáján egy ökör léptében elhullott. A rendőrség a szokott elővigyázati rendszabályokat a jelen esetben is szigorúan alkalmaztatta, amennyiben a veszélyes betegségben elhullt marha hulláját fertőtlenítve elásatta, s a marhaállományt zár alá helyezte.

— **Elveszett ludak.** Berényi József kistőkei lakos panaszt tett a csendőrségnél, hogy tanyájáról a múlt hó 20-ika körül 4 drb ludja rejtélyes módon eltűnt s ugyancsak azok közül kettő pár nap múlva megkerült. Azonban a másik kettő még mindig nem került elő. A csendőrök aztán hamarosan megtudták, hogy a ludak Varga János kistőkei lakosnál kaptak kényszer-szállást. Varga azonban távol lévén ennek fia azt állítja, hogy a másik kettő náuk elpusztult. A csendőrség azonban ezt nem igen szándekszik elismerni, hanem az ügyet átteszi a kir. járásbírósghoz.

— **A Jéger Mari tanítványa.** Szegebről telegráfokkal: Baranyi Ferencz vasárhelyi gazdálkodó és felesége három hold földjeért magukhoz vették eltartásra Alejár Anna özvegyasszonyt. Biztosították a temetkezési intézeteknél, azután növényi mértéggel elemésztették. A szegebről törvényszék mindkettőjüket gyilkossági kísérlet miatt vád alá helyezte, s ügyükben most tartotta meg a végtárgyalást. A törvényszék Baranyit tizenkét esztendei, Baranyit hat esztendei fegyházra ítélte.

— **A csabai földosztogató.** Békéscsabán — írja levelezőnk — a minap hazról-hazra járt egy Kovács János nevű orosházi szabó. Mindenütt azal köszöntött be, hogy nagy örömhírt hoz a házbelleknek. Előadta azután, hogy Wenckheim Viktor gróf felosztja az ő dus harnuti uradalomát és a felosztással ő van megbizva. A szabónak sokan lépre mentek és készenesen fizettek neki az egy forint ötven krajczarokat, amit irodai költség fejében kért. Végre azonban a hatóság noszáit vette a földosztogatásnak és kérdőre vonta Kovácsot, aki most eszélsőnek tette magát, mondva:

— Az édes apám négy ezerötven forintot adott kölcsön a Wenckheimoknak, azért jutott most a kezembe harnuti birtok.

A hatóság azonban nem hitt a szédelő örültségének és átadta őt a bíróságnak.

— **Ajándék Amerikából.** Bettler és Hosszurét közönségekben, Gömörországban, nagy volt az öröm a napokban. Pecsétes levelek érkeztek Amerikából, amelyekben a kivándorlók hozzátartozóinak

pénzt küldtek azok, akik az Óceánon túl jobb házat kerestek maguknak. Dicsőkedve mutogatták a ropogós amerikai bankokat, a tíz- meg százdollárosokat, — de az örömről csakhamar keserű csalódással változott. Mert a bankokról kislútt, hogy — hamisak. Vagy Amerikában szedték rá a kivándorlótakat, vagy pedig azok gondolják, hogy itt úgy sem ismerik olyan nagyon az idegen bankot, hátha sikerülni fog a hozzátartozóknak tudani rajtuk?

— **Egy szalmakalapért.** Tésény, baranya megyei községben Ecker János kis fia játék közben beleejtette szalmakalapját a „Kis Kalóczék” udvarán levő száraz s a beleszórt szemét s egyéb hulladékoktól bűzös, három öl mélyesű kutba. Ezt kiveendő, Ecker János déiben leeresztett egy létrát a kutba s azon lement. A kutat körülállók várak feljövételét a kalappal együtt, de hiába. Rosszat sejtve, összelármázták az egész falut, a kik aztán csupa virtuskodásból versenyezve ajánkoztak Ecker kimentésére. Jóllehet, hogy néhány embert megkísérlettek kötélen leeresztetni, a kiket azonban fulladozó kiabálásokra visszahuztak, Milus István, dacára hozzátartozói lebeszélésének, a létra fokára hagott, alig tett azonban három lépést, érezvén a fojtó szagot, vissza akart fordulni, de későn, mert egy jalkiltással lezuhant. Ezután az öccsre akart lemenni de nem engedték, hanem a két megfulladt embert csákiakkal húzták ki. Ecker özvegyet, egy kiskorú árvaét és özvegy nagyanját, Milus gyamoltalan agg szüleit s özvegyet hagyott maga után, a kik iránt általános a részvét.

— **Az anyós.** Hogy az anyósok ellen unos untaiban fölhangzó vádaknak van reális alapjuk és hogy az anyós-vicceknek nem ok nélkül van olyan keserű ízük, azt bizonyítja Horog Mátyás hódosi (Temes m.) gazdának szomorú esete is, ki majdnem életével adozott egy harczra kész anyós birtoklásáért. Horognak ugyanis a feleséggel folyton differenciái voltak és az asszony mindig kezesseggel engedte át a kúdrteret a mamának, mivel aztan ferjem-uramnak veszedelmesen meggyűlt a baja. Ez az anyós azonban eltért a többi közönséges anyósok szokásától, megunta a nyelvelkedést, de hogy a vő örökre is elhallgattassa, öz. Fodorné, mert ez a ritka anyós neve, a mérgepohár után nyult. Arzenikumot kevert Horog Mátyás ételébe, de az ideje korán hívott orvos még visszaadta őt az életnek, a há anyós pedig egyelőre a község börtönében feni az agyaráit és élesíti a nyelvet.

— **Modern cselédek.** Világszerte mindig keservebb lesz a panasz a cselédek ellen, akiket immár végkép megront a korszelem. Ime, ez is egy találó fotografia a modern cselédrol, amit egy németországi lapban olvastunk. Egy elzászi városban az urnó főkereste a közvetítő intézetet, hogy küldjenek neki onnan cselédet. Egy jelenlévő ifjú högy rögtön vállalkozott is reá, hogy követi őt és azonnal beáll a szolgálatba. Am aug érték a lakasa fele utjára, amikor a cseléd megállt és kijelentette:

— En bizony nem megyek a nagysághoz. Hiszen az Isten háta mögött lakik és a kedvesem szépen megköszönné, ha minden este ide kellene fáradsz...

Az urnó persze szívesen szólnék eresztette a XIX. század szolgáloját s intézkedett, hogy a közvetítő intézetből küldjenek neki másikat. Ami csakhamar meg is történt. Egy fess fiatal leány jelent meg a lakásán, elegáns, divatos bicikli-toiletben:

— Éppen a rendes sétámat végeztem, monda barátságos mosolylyal, mikor bekukkantva az intézetbe, halom, hogy a nagysága cselédet keres. Siettem hát a kerekpáromon ide...

— **Luther sirja.** Dr. Koescin nallei protestáns egyháztanácsos nagy fejtűnést keltő cikket közöl egy egy folyóiratban. Elmondja, hogy 1892. február negyedikén a wittenbergi várkapóiban felásták Luther Marton sirját, mert kétség merült fel aziránt, vajjon a nagy reformátor csakugyan ott nyugszik-e s nem helyezték-e el onnan a smalkaldeni háboru idején. A kutatók raakadtak Luther csontjaira. A koporsó taja mar egészen elkorhad, valamint elporiadt a ruha is, amelybe Luther tetemét öltöztették. A koporsóban sem irást, sem érték-tárgyat nem találtak.

— **Mindennapi tragédia.** Olyan tragédiája ez is a szerelemnek, annót mindennap akár tízével olvashatunk az újságokban. Most Dunavecseről írjak, hogy ott egy Sikla György nevű huszonegy éves fiánac szerelmes volt egy Pratski Eszter nevű tizenöt éves leányba, egy otáni vendégölés leányba. Hanem hiába ostromolta a leányt, az nem akart szavára hajítani. A fiánac a napokban reggelizni ment a korszamába s magával vitte revolverét is. Még egyszer felszóltotta a leányt. Hiába. Akkor aztan rasütötte a tegyvert. A leány mellén találva, rémes sikollással rogyott össze. A szerelmes fiánac ekkor kétszer magára löött és szörnyet halt. A szegény leány élet-halál közt lebeg.

— **Megölte a felesége szeretőjét.** A krakkói esküdtsek, mint ertesülünk, felmentette és szabados bocsátotta Gadomszky Thaddeusz festőt, a ki Valentovszki szeszét Krakkóban meggyilkolta. Gadomszki 1891-ben vette feleségül Zielinska Helénát, a kivel két évig boldog és zavartalan házassá-

let élt. Később azonban az asszony viselkedése folytan megromlott a házasságok között a békeség és a feleség ismétellen elhagyta a férjét, de csak hogy rövid idő múlva ujra visszatérjen hozzá. Míg 1896-ban Stanislauban beállott a Relki szingizagoló társulatába és ott Brzezinska néven szerepelt. Ehhez a társulathoz tartozott Valentovszki színész is, ki nem-sokára viszonyt kezdett a szép Brzezinskával. Ez évi májusban a társulat Krakókobau játszott. Gadomszka asszony kis leányával az anyjához szállott. Férje többször főkereste itt és ismétellen kért őt, hogy térjen vissza hozzá. De az asszony hajthatatlan maradt. Egy ilyen látogatása alkalmával a festő felesége lakasa előtt a sétatérén Valentovszki színészzel találkozott és vele társalogni kezdett, aztan pedig nyugodtan elbucszott tőle, mintha hazá menne. De ne úgy tett, mert fölébe jutott egypár színésznek a csévegése, kik a közönségen meglehetősen csipős dolgokat beszétek nejeiről és Valentovszkiról. Ekkor felébredt benne a bosszu ördöge; a haz szegleténél megállott es ott varta be Valentovszki visszatérését. Mikor az Kczinszki színészzel arra jött, előugrott helyéről és a ház folyosójára sietett es onnan kiáltott reakjuk: „Ha az urak ilyen késői órában a feleségemhez jarnak, akkor remélem megengedik, hogy én is megátogathassam őt.” Erre Valentovszki szidalmazni kezdte a festőt, ez pedig arczul vágta őt. Gadomszki erre botütéssel válaszolt, mire a festő kiántotta zsebéből a kesét és ellenfelet gyorsan számos szurast ejtett. Hogy mennyit, arra már nem emlékezett a tárgyalásnál, mert állítása szerint az izgatottságtól eljutott s mire ismét magához tért, látta, a mint Valentovszki a falhoz dülve allott. A színész még akkor ejtél meghalt. Gadomszki azzal védekezett, hogy tetét elmezavarban követte el. Az esküdték a vadiottat felmentették.

— **A legegészségesebb gyümölcs.** Egy német doktor írja egy berlini újságban, hogy a legegészségesebb gyümölcs a szamocza. Azt írja róla, hogy verszegény embereknel különösen áldásos a hatása, úgy hogy ha a szamocza-szezonban minden délelőt sokat esznek belőle, minden más kura nélkül rövid idő alatt erőse, egészségesek lesznek. A szamoczának ez a csodátevő tulajdonsága a doktor állítása szerint nagy vastartalmával és igen könnyű emészthetőségevel magyarázható meg.

— **Kegyetlen bosszu.** A sikulai pusztán, Arad megyében, felelmes híre volt Veres Demeter csőznek a tióban jark és a tolvajok előtt, mert ő nem olyan Gonosz Pista-fele csőz volt, hanem igazán lelkiismeretesen vigyázott a rabított jószágra. Es ha valakit a tióban ert: Igy jartak vele a minap Petrinor Maxim és Tomica Stefan, két sikulai gazda, akiknek tióban erte jószagait, amiertől is jelentette őket. A megbírságot gazdak aztan bosszu esküdték a csőz ellen ralestek es vasvillakkal úgy összeszurkáltak, hogy a kukoricza közt kiadta leiket. A szegény csőz a feleségen kívül két gyermeket hagyott hatra. A vizsziat a két bosszuálló ember ellen megindult.

— **Balektogás.** Furfangos módon csapott be néhány rakospalotai gazdát Huszari Pál budapesti ügynök. Egy marványlapot mutogatott nekik, amelyre egy ötvenes banko volt rajzolja. Nagy titkolozva megsugta, hogy ez bankoprés, amelylyel ő otthon a legpompásabb ötveneseket gyártja. Ha akarjak — mondotta a parasztnak — olcsó pénzért nekik is gyart ötveneseket. A földmivesek hittek neki s mindenki adott pénzt a szélahamosnak hogy hozzon erte ötveneseket. A rendőrség azonban nesztét vette a dolognak es Huszariot letartóztatta. A szélahamos nem is tagadja bünet.

— **Munkácsy-album.** A magyar közönségre érdekes meglepetés var. Legnagyobb művészdünk, Munkácsy Mihály, a ki annyi dicsőséget szerzett a magyar névnek, az UJ IDOK képes hetilap rendelkezere kocsátotta egész gyűjteményét kiadatlan képeknek es rajzainak, a melyeket sem a magyar, sem a külföldi közönségnek meg sohasem volt alkalma látni. Ezekből a nagybecsű és szerfelett érdekes rajzok- és kepekből az UJ IDOK szerkesztősege kétfős füzetet, diszes albumot állit össze, a melyet még a most folyó felévben ingyen megkúld minden egyes előfizetőnek. Ez a pompás album-füzet a hatalmas festőlángesnek erejét es tehetségét a legerdekesebb oldaláról világitja meg. Az UJ IDOK ezzel a gazdag füzettel olyan meglepetést szerez a magyar közönségnek, a melyben annak eddig még nem volt része. Az UJ IDOK, a mely közönséget ilyen értékes ajándékkal lepi meg, mint Magyarország legkitűnőbb hetilapja amugy is raszolgait a közönség sseretetére. Minden egyes száma tele van a legérdekesebb irodalmi njdonságokkal. Ebben a most kezdődő felévben regényt közöl Váradai Antalot, francia regényt e nagyírú Gyp-tól, nagyobb elbeszélést Brody Sandortól, a lap főmunkatársától. Herczeg Ferencz, a szerkesztő es Mikszáth Kálmán szinten érdekes közleményekkel gyarapítjak az UJ IDOK-et ebben a felévben is. A legnevesebb magyar es külföldi művészek finom képeket es szövegrajzokat adtak a szerkesztősege rendelkezésére. Az UJ IDOK kiadóhivatala (Budapest, Andrásy-ut 10.) kérsere ingyen küld mutatványssámat. A lap előfizetési ára felévre 4 frt, negyedévre 2 frt.

CSARNOK.

V É R *

Irtózom minden kiömlő vércsepptől,
Láttára szívem fá, agyam megrendül.
Ah, mert a forró vér nyomában
Gyakran a jégbeidég halál van!
Nem tudnék nézni vértől ázott testet,
A mint vergődik, fájdalomtól szenved.
Meg nem tudnám ölni a verebet se':
Hisz benne is ártatlan élet veszne.
Könnyem hullatnám a kis őz fölött,
Melyet vadász kegyetlenül lelőtt,
És a gyilkos vadászt pedig
Kerülném örök ideig.

Oh, de a vijjogó saskeselyűt,
Midőn a szelidebb kis galambra üt
És véret ontja, tépve darabokra.
Lelőném én is, széttiporva!
S a pusztító, dühödő farkasokat,
Midőn vadul a nyájra rotnak,

* A „Jövő” című költeménykötetből.

Örömmel tudnám leleírni földre,
Magammal éppen semmit sem törődve.
És az oroszláni, mely szeret magának
Szabadságot, — zsarnok mások felett,
A melytől reszket valamennyi állat.
— Ezért kapott állat-király nevet —:
Oh, hogy ha látnám vérengző munkájuk',
Vad gyönyörrel rohannék én rájuk,
Kelnék fegyverrel véres viadalra, —
Mit bálnám én, hogy ott maradok halva!

Hah, de a vadállatnál is vadabb,
Szabadságtipró népgyilkosokat.
A sok vérontó zsarnok fejedelmet,
A kik miatt sok millió lélek szenved:
Mind szerteposnám ezernyi darabra.
Hogy rut testökből még por se', maradna!
Szörnyebb ezek ellen a düh a szívemben,
Mint bármelyik erdei fenéved ellen!
Ezrekre rohannék új harc viharába,
Hol e szolgavilág csatára kiállna!
Szívemből a vér az agyamba szökellne,
Vér mámorra szállna fejembe, eszembe,
S szívem, hidegebb lennél te a fagnál,
S haragom, tüzezebb lennél te a napnál!

Mert a sok zsarnok úgy pusztul csak el,
Ha ellenök a nép fegyverre kel.
És folyónia kell majd akkor a vérnek,
S a vér özöne megváltja a népet!
S ha így fog bukni a zsarnokság
Akkor nem irtózom a vértől,
Mert tengerből a szabadság
Örökkön égő napja kél föl!

KORNAI ISTVÁN.

Henneberg-selyem csakis akkor valódi ha, közvetlen gyárból rendelik — fekete, fehér és színes 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, koczkázott, mintázott, damasztot s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség és 2000 mitázatban) s. a. t. a megrendelőkárú, postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat postafordultával küld: **Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító) **selyegyára Zürichben.** Svájcban czimzett levelekre 10 kros. és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó Magyar nyelven irt megrendelése pontosan elintéztetnek.

Eladó vagy kiadó föld.

Sarkadi Nagy Mihálynak Békényben 13 hold kaszáló-földje van eladó, vagy idej használatra hasznóberbe kiadó. Értekezhetni III. t. 202. szám alatt.

Christoph-féle
fénylakkChristoph-féle
fénylakk

Christoph Ferenc SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

Isétető teszi, hogy a szobákba mázolás alatt is használhatóságot, mivel ajkellenetlen szag és a lassu, ragadó száradás, mely az olajfestékek és az olajjalnak sajátja, elkerültek. Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kik magá vóngheti a mázolás. A padló nedves tárgyakkal feltörölhető, adikül, hogy elvesztendő fényt. Meg kell különböztetni!

színezett szobapalló-fénylakk,

sárgabarnát és mahagonbarnát, mely akár csak az olajfesték föld be a pallót s egyáltalán fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen beföd minden foltot, korábbi mázolás stb; van azután

tiszta fénymáz (színezetlen)

új pallókra és parketre, mely csupán fényt ad. Különösen parketre s olajfestékekkel már bomazolt egészen új pallókra való.

Usak fényt ad, emellogva nem fűdi el a famozást.

Postacsomag. Körülbelül 30 négyzet méter (két közepnyag-ságu szobára való) 5 frt 90 kr, vagy 8 főt mázra.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prospektusok ingyen és barmenre küldendők. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a csomag s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 180 éve létező gyármanyt sokféle utazoznak és hamisítják, s sokkal rosszabb, s gyakran a csónak meg nem felelő minőségben hoznak forgalomba.

Christoph Ferenc,

A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója 6V14

Prága, K. Főraktár: Berlin.

Szentesen kapható: Eisler Lajos.

Csongrádon: Bagossy József.

Vásárhelyen: Czippó R. Ferencz.

Alapított 1858.

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár Részvény-Társaság

(ezelőtt) WALSER FERENCZ)

BUDAPESTEN, VI. ker., Külső váczi-ut 45. szám.

Sürgőzcsím: Szivattyúgyár Budapest.

Gyárt: mindenféle gőzgépet, Schmidt-féle forrgőzmotorokat (40% szénmeg takarítás), petroleum- és benzín-motorokat, Keretfűrészeket, körfűrészeket és cser-töröket. Gőzkazánokat, előmelegítőket, tartányokat. Hidakat és egyéb vasszer-kezeteket. Mindenféle szivattyukat gőz-, szij- és kézi hajtásra, valamint villamos üzemre. Ártézi kútfelépítményeket vasból. Tűzfecskendőket és vízszállítókat, tűzoltósági felszerelési tárgyakat. Köztisztasági szereket, öntöző-kocsikat, sárkaparó és seprőgépeket, hőkéket és uthengereket. Egészségügyi szereket, mint gőzfer-tőlteni készülékeket és teljes fertőtlenítő telepeket, pöczegödőr tisztító készü-lékeket. Vas- és erczőntvényeket, harangokat. Keményöntésű aczélfelületű tűz-rostélyokat egyenes és kigyóalakban, valamint polygon-rostélyokat.

LETESIT: vízműveket, csatornázásokat, vízvezeték és lég-szeszberendezéseket, központi fűtéseket. 19-40

Arjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve küldetnek.

GYORSAN ÉS BIZTOSAN ÖL!

Legjobb szer poloskák, bolhák és svábogarak

"Zacherlin"

molyok és egyéb élősdik állatok ellen.

mindenféle kártékony férget és ép azért milliók által keresett és ajánlott. — Ismertető jelei: 1. a lepecsételt üveg; 2. a név „Zacherlin”.

KAPHATÓ:

Szentesen: Dobray Sándor, Fleiszner Izidor, Széne Károly, Eisler Lajos, Kovács Sándor, Bartha Sándor.

Kunszentmártonban: Kádár József, Bozóky Sándor.